

به نام خدا

اختلالات رفتاری در دانش آموزان

مؤلف: رقیه یوسفی فرد

آقاچی

سرشناسه	: یوسفی فرد، رقیه، ۱۳۴۴-
عنوان و نام پدیدآور	: اختلالات رفتاری در دانش آموزان/مولف رقیه یوسفی فرد؛ ویراستار هوشنگ اسدزاده.
مشخصات نشر	: تهران: آفتاب گیتی، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۷ ص.
شابک	: ۱۷۰۰۰۰۰ ریال ۶-۳۸۱-۳۱۴-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: اختلالات رفتاری در کودکان Behavior disorders in children اختلالات رفتاری در نوجوانان Behavior disorders in adolescence
رده بندی کنگره	: RJ۵۰۶
رده بندی دیویی	: ۶۲۸۹ / ۶۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۳۸۴۸۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

www.ketab.ir
آفتاب گیتی

عنوان: اختلالات رفتاری در دانش آموزان

نویسنده: رقیه یوسفی فرد

ویراستار: هوشنگ اسدزاده

صفحه آرایی و تنظیم: مریم طباطبایی

نشر و پخش: موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۲

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

چاپ: سورنا

قیمت: ۱۷۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۳۸۱-۶

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران میدان انقلاب ضلع جنوب شرقی- نبش خیابان ۱۲ فروردین- ساختمان ولیعصر-

پلاک ۱۳۱۴ - طبقه دوم واحد ۷

نشر و پخش همراه: ۰۹۱۲۳۳۴۲۳۶۲-۰۲۱۶۶۹۶۹۸۳۷

۹ مقدمه

۹ پیشگفتار

فصل اول تعریف و شناخت مفاهیم ۱۲

۱۴ ۱-۱: مفهوم کودکی

۱۴ ۱-۱-۱- مفهوم بزهکاری

۱۵ ۱-۱-۲- مفهوم نوجوانی

۱۶ ۱-۱-۳- ویژگی های بزهکاری اطفال:

۱۷ ۱-۱-۴- انواع بزهکاری ارتكابی توسط اطفال:

۱۷ ۱-۱-۴-۱- جرایم علیه اموال

۱۸ ۱-۱-۴-۲- جرایم علیه اشخاص

۱۸ ۱-۱-۴-۳- جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی

۱۸ ۱-۲: مفهوم و تعریف اختلال سلوك

۱۹ ۱-۲-۱- تاریخچه اختلال سلوك

۲۱ ۱-۲-۲- سیر تحول اختلال سلوك:

۲۳ ۱-۳: دیدگاه های نظری

۲۳ ۱-۳-۱- نظریه های خصلت ها (زیستی - اجتماعی)

۲۵ ۱-۳-۲- نظریه خصلت بیولوژیکی

۲۶ ۱-۳-۳- نظریه روانکاوی

۲۷ ۱-۳-۴- شخصیت ضد اجتماعی

۲۷ ۱-۳-۵- نظریه یادگیری اجتماعی

فصل دوم عوامل وابسته به اختلال سلوك ۳۰

۳۲ ۲-۱: وراثت

- ۳۲..... ۱-۱-۲-جنسیت:
- ۳۳..... ۲-۱-۲-سن:
- ۳۴..... ۳-۱-۲-اختلالات روانی:
- ۳۴..... ۱-۳-۱-۲-ناهنجاری عصبی (نوروژها) یا بیماریهای روان نژندی و بزهکاری:
- ۳۴..... ۲-۳-۱-۲-ناهنجاری جنون یا روان پریشی:
- ۳۵..... ۳-۳-۱-۲-اختلال منش یا اختلال شخصیت ضد اجتماعی:
- ۳۵..... ۴-۳-۱-۲-الکلیسم و اعتیاد به مواد مخدر:
- ۳۶..... ۲-۲-عوامل محیطی و اجتماعی:
- ۳۶..... ۱-۲-۲-عوامل خانوادگی:
- ۳۷..... ۱-۲-۱-۲-تعامل والدین - کودک:
- ۳۹..... ۲-۲-۱-۲-نظارت خانوادگی:
- ۴۰..... ۳-۲-۱-۲-تعارض و طلاق:
- ۴۰..... ۲-۲-۲-پرخاشگری به عنوان رفتار آموخته شده:
- ۴۱..... ۳-۲-۲-کودک آزاری و سوء رفتار با کودک:
- ۴۱..... ۳-۲-عوامل اجتماعی - شناختی:
- ۴۲..... ۱-۳-۲-مدرسه:
- ۴۳..... ۲-۳-۲-همسالان:
- ۴۳..... ۳-۳-۲-همتایان:
- ۴۴..... ۴-۲-عوامل زیستی و عصب شناختی:
- ۴۴..... ۱-۴-۲-عوامل عصب روان شناختی:
- ۴۵..... ۲-۴-۲-آلاینده های سمی:
- ۴۵..... ۵-۲-تفکیک اختلال سلوک از سایر مصادیق اختلال رفتاری و ارتباط با آنها:
- ۴۷..... ۱-۵-۲-عقب ماندگی ذهنی:
- ۴۸..... ۲-۵-۲-ناتوانی یادگیری:
- ۵۰..... ۳-۵-۲-اختلال شخصیت ضد اجتماعی:

۵۱	۲-۵-۴- مشکلات اجتماعی، هیجانی و رفتاری
۵۴	۲-۵-۵- سایر عوامل:
۵۴	۲-۶- ملاکهای تشخیص (شاخصه های اختلال سلوک)
۵۵	۲-۶-۱- پرخاشگری:
۵۵	پرخاش به افراد و حیوانات
۵۵	۲-۶-۲- دروغگویی یا فریب کاری:
۵۶	۲-۶-۳- سرقت:
۵۶	۲-۶-۳-۱- جیب بری
۵۶	۲-۶-۳-۲- کیف قاپی
۵۷	۲-۶-۳-۳- دخل زنی:
۵۷	۲-۶-۳-۴- سرقت وسایل نقلیه و لوازم داخلی آن:
۵۷	۲-۶-۳-۵- سرقت از منازل:
۵۸	۲-۶-۳-۶- سرقت از مغازه ها:
۵۸	۲-۶-۴- نقص جدی مقررات
۵۸	۲-۷- ویژگی های کودکان و نوجوانان دارای اختلال سلوک
۶۰	۲-۷-۱- ارتباط بین اختلال سلوک و بزهکاری کودکان و نوجوانان
۶۳	۲-۸- ارزیابی اختلال سلوک
۶۴	۲-۸-۱- ارزیابی مشکلات اجتماعی، هیجانی و رفتاری
۶۵	۲-۸-۲- سلسله راهبردهای ارزیابی:
۶۵	۲-۸-۲-۱- غربال گری
۶۶	۲-۸-۲-۲- مداخله های پیش از هنگام
۶۷	۲-۸-۲-۳- تدوین برنامه آموزش انفرادی
۶۷	۲-۸-۲-۴- اصلاح محیط یادگیری برای مدیریت فعال
۶۹	۲-۸-۲-۵- آموزش رفتار مطلوب
۷۰	۲-۹- روش های درمان اختلال سلوک

- ۱-۹-۲- آموزش والدین ۷۰
- ۲-۹-۲- برنامه تربیت سازنده: ۷۳
- ۳-۹-۲- آموزش مهارت های حل مسئله: ۷۳
- ۴-۹-۲- خانواده درمانی ۷۴

فصل سوم اختلالات رفتاری ۷۵

- ۱- تعریف اختلال رفتاری ۷۷
- اختلالات رفتاری کودکان ۷۹
- طبقه بندی اختلالات رفتاری کودکان ۸۳
- عوامل موثر بر بروز اختلالات رفتاری ۸۵
- عوامل بیولوژیک ۸۵

۲- عوامل بیوژنتیکی ۸۷

۳- عوامل محیطی ۸۷

- نقش والدین در اختلالات رفتاری کودک ۸۷
- ویژگی های افراد با اختلالات رفتاری ۹۲
- ۲- اختلال عاطفی ۹۳

۱- ۲- تعریف اختلال عاطفی ۹۳

۲- ۲- طبقه بندی مشکلات عاطفی ۹۴

- طبقه بندی اختلالهای روانی ۹۵

اختلالهای کودکان و نوجوانان تا چه میزان رواج دارد ؟ ۹۵

- هنجارهای اجتماعی فرهنگی ۹۶
- تفاوتهای مربوط به جنسیت ۹۷
- وضعیت روانی کودکان مبتلا به اختلالات رفتاری ۹۸

مقدمه

کودکان و نوجوانان سرشار از انرژی هستند و دوران نوجوانی و بلوغ، دوران بی‌قراری و سرکشی است دورانی که در هر صورتی که امکانات و فرصت‌ها در اختیار نوجوانان باشد در هر زمینه از علم، هنر و ورزش، خلاقیت‌ها و توانایی‌هایشان را به منصه‌ی ظهور می‌رسانند هرگاه خانواده و جامعه نسبت به کودکان و نوجوانان بی‌توجه و سهل‌انگار باشند و کودکی به بزهکاری روی آورده و به زندگی ناسالم عادت کند در بزرگسالی احتمال بازگشت به اجتماع و اصلاح وی تقریباً غیرممکن است. کودکان این نونهالان حساس در روند رشد نیاز فراوان به تامین احتیاجات طبیعی، غریزی، عاطفی و اخلاقی دارند. لذا در صورت عدم تامین نه تنها جامعه پذیری آنها دچار وقفه می‌گردد بلکه فشارهای ناشی از آن موجب آسیب‌پذیری بعدی آنها خواهد شد بسیاری از والدین، معلمان و سایر بزرگسالان با کودکان و نوجوانانی سرو کار دارند که رفتارهای پرخاشگرانه دارند، دروغ می‌گویند، به اشیاء اطراف خود آسیب می‌رسانند نافرمانند و با سایر کودکان در جنگ و نزاعند از آنجایی که این رفتارها مخرب و مشکل آفرینند باید به آنها توجه کافی مبذول داشت هنگامی که این رفتارها شدید و مداوم باشند آسیب‌های جدی ایجاد می‌کنند یکی از عواملی که ممکن است در کودکان و نوجوانان باعث ایجاد بزهکاری گردد اختلال سلوک می‌باشد اختلالی که با تجاوز مکرر و مستمر به حقوق دیگران مشخص می‌شود. اختلال سلوک در مقوله اختلالات رفتار اذایی قرار می‌گیرد این اختلال موجب اختلال کارکرد اجتماعی و آموزش در کودکان و نوجوانان می‌گردد.

پیشگفتار

پرداختن به مسائل کودکان و نوجوانان از مهمترین تدابیر اجتماعی در جوامع امروزی است، در این میان توجه به کودکان و نوجوانان بزهکار که رشد مطلوب آنان در معرض خطر قرار گرفته است از اهمیت مضاعفی برخوردار است. پیشگیری از بزهکاری اطفال و نوجوانان را میتوان محور برنامه های پیشگیری سازمانی ملل متحد و بسیاری از کشورهای توسعه یافته دانست.

پیشگیری رشد مدار بعنوان اساسی ترین رویکرد پیشگیری از بزهکاری اطفال و نوجوانان رویکرد نوینی است که با تاکید بر مهمترین نشانه های خطر گرایش به بزهکاری در اطفال و